

KURJER WILEŃSKI

NIEZALEŻNY ORGAN DEMOKRATYCZNY

REDAKCJA i ADMINISTRACJA: Wilno, Jagiellońska 3. Telefony: Redakcji 79, Administracji 99. Redaktor naczelny przyjmuje od godz. 2—3 popoł. Sekretarz redakcji przyjmuje od godz. 1—3 popoł. Administracja czynna od godz. 9—3 popoł. Rękopisów Redakcja nie zwraca. Dyrektor wydawnictwa przyjmuje od godz. 1—3 popoł. Ogłoszenia są przyjmowane: od godz. 9—3 i 7—9 wiecz. Konto czekowe P. K. O. Nr. 80.750. Drukarnia — ul. S-to Jańska 1, Telefon 3-40. CENA PRENUMERATY: miesięcznie z odnoszeniem do domu lub przesyłką pocztową 4 zł. Zagranicą 7 zł. CENA OGŁOSZEŃ: Za wiersz milimetry przed tekstem—75 gr., w tekście 60 gr., za tekstem—30 gr., kronika redakc., komunikaty—70 gr. za mm. jednoszp., ogłoszenia mieszkaniowe—30 gr. za wyraz. Do tych cen dolicza się: za ogłoszenia cyfrowe i tabelaryczne 50%, za zastrzeżeniem miejsca 25%, w numerach niedzielnych i świątecznych 25%, zagraniczne 100%, zamiejscowe 25%. Dla poszukujących pracy 50% zniżki. Za numer dowodowy 20 gr. Układ ogłoszeń 6-cio iamowy, za tekstem 10-cioi amowy. Administracja zastrzega sobie prawo zmiany terminu druku ogłoszeń.

Nieobiecujujący początek.

Genewa 6. II. 1932 r.

Używany w Polsce powszechnie tytuł konferencji otwartej dnia 2 lutego w Genewie jest nieścisły. Nie jest to „Konferencja Rozbrojeniowa”, lecz „Konferencja dla zmniejszenia i ograniczenia zbrojeń” (Conference pour la reduction et limitation des armements). Dla oceny przebiegu i wyników tej konferencji nie jest ta różnica bez znaczenia. Zbyt szumny tytuł skłania szeroki ogół do przesadnych oczekiwań, którym samo założenie konferencji zupełnie nie odpowiada.

Dlaczegoż więc dokoła niej skupia się dziś zainteresowanie całego świata?

Oczywiście, i samo materialne ograniczenie zbrojeń pociąga za sobą moc przeróżnych konsekwencji, zmieniających bardzo silnie dzisiejszy układ stosunków wewnętrznych i zewnętrznych każdego z państw, dysponujących znaczącymi siłami zbrojeń. Ale jako środek do zapobiegania wojnom, ograniczenie zbrojeń absolutnie nie wystarcza. Nawet zupełne rozbrojenie materialne w sensie zniesienia regularnych sił zbrojnych, celu tego nie osiąga. Wojna jest jedną z form walki, która może być prowadzona za pomocą różnych środków. Dopóki nie ugruntuje się w świadomości społeczeństw ludzkich przekonanie, że wszelkie konflikty i spory międzynarodowe mogą i powinny być rozstrzygane w drodze pewnej, powszechnie uznanej procedury prawnej, pokojowej, dopóty walka może zawsze wybuchnąć, w tej czy w innej formie. Rozwój techniki daje możliwość przystosowania pokojowej wytwórczości do celów walki, a nikt nie jest w stanie przeszkodzić, by pewne organizacje nie zajmowały się przygotowaniem takiej metamorfozy na wszelki wypadek. Całkowite rozbrojenie, bez uprzedniego usunięcia politycznych i psychologicznych pobudek do walki, oraz bez ustanowienia powszechnej organizacji dla rozstrzygania sporów, obdarzonej własną egzekutywą, nie jest bynajmniej skutecznym sposobem usunięcia zjawiska wojny ze współżycia ludzkiego. Sedno zagadnienia rozbrojenia nie leży po jego stronie materialnej.

Obecna konferencja genewska jest pierwszą generalną próbą ustanowienia powszechnie obowiązujących norm w tej dziedzinie, w której suwerenność państwowa najbardziej samodzielnie, najbardziej wyraziście zwykła się przejawiać. Sprawa poczucia własnego bezpieczeństwa, samoobrony i integralności terytorjalnej była szczytnym punktem suwerenności państwowej, a ostatnią instancją, która mogła w tych sprawach pobierać bezapelacyjne decyzje, była wola narodu, wyrażona przez jego najwyższe władze.

W tej najbardziej zasadniczej dziedzinie suwerenności państwowej, w dziedzinie swobodnej oceny każdego państwa jakie środki są mu potrzebne dla zabezpieczenia jego bezpieczeństwa, konferencja pragnie stworzyć pewne limity, pewne granice obowiązujące. Już to jest imprezą rewolucyjną wobec panujących dotąd zwyczajów międzynarodowych. Próba genewska ma okazać czy ta rewolucja dokonana się może w drodze wzajemnej perswazji samych zainteresowanych. Zdaje się, że w tym punkcie tkwi jądro zainteresowania, które otacza konferencję, uważana jest ona bowiem ogólnie za najważniejsze i najdonioślejsze wydarzenie polityczne od chwili zakończenia wojny światowej.

Biorąc w niej udział 64 państwa (55 członków Ligi Narodów i 9 państw do niej nie należących: Afganistan, Brazylja, Costa-Rica, Ekwador, St. Zjednoczone, Amer. Półn., Hedyaz, Turcja i Związek Republik Sowieckich). Na czele delegacji państw większych, oraz wszystkich europejskich, stoją szefowie rządów, lub ministrowie spraw zagranicznych i spraw wojskowych. Personal doradczy i techniczny liczy się na dziesiątki i setki ludzi. Wszystkie te zewnętrzne cechy konferencji zdawałyby się świadczyć, że nie może się ona zakończyć kompletnym fiaskiem. A jednak... Trudno o nastroj bardziej sceptyczny, niż ten, jaki panuje wśród ludzi orientujących się w przedziwnym społeczeństwie sprzecznych interesów i tendencji. Wydarzenia ostatnich kilku miesięcy znacznie pogłębiły ten sceptycyzm i w ogólnym przekonaniu moment otwarcia konferencji wypadł bardzo niefortunnie. Przejawiająca się wewnątrz europejskie ogromnie się zaostrzyły, a zbrojny konflikt chińsko-japoński rzuca cień na całą konferencję. Nie tyle z tego powodu, że t. zw. mocarstwa nie zdobyły się i nie zdobędą się na żaden krok stanowczy, któryby jej kres położył. Mogłyby, ale nie chcą. A dlaczego? — o tem wypadłoby zbyt dużo mówić.

Jeżeli więc konferencja, pomimo tych niesprzyjających okoliczności, została otwarta, stało się to w głównej mierze dlatego, że każdy z jej pierwszoplanowych uczestników pragnie okazać swe najlepsze chęci i zawarować swoje interesy. Przy sposobności bowiem tego ogromnego zjazdu, wyjaśni się, załatwi i wyrówna moc rozmaitych cząstkowych spraw pomiędzy poszczególnymi państwami. Konferencja więc stanie się swego rodzaju międzynarodowym politycznym clearing-house'm.

Błędem byłoby sądzić, że nikt o ograniczeniu zbrojeń nie pragnie. Owszem, pragną go przedewszystkiem szczerze wszystkie państwa mniejsze, t. zw. neutralne, zadowolone z tego co mają i przez nikogo nie zagrożone. Ale nie one decydują. Reszta uczestników konferencji również nie odrzuca myśli o ograniczeniu zbrojeń, tylko każdy niemal inaczej je widzi i inny cel ma na oku.

Wyróżniają się dwie kategorie chętnych. Jedną, obejmującą większość, widzi w ograniczeniu zbrojeń środek dla ulżenia swoim trudnościom budżetowym. Radaby oszczędzić, ale w niczem nie zmniejszyć szans swego bezpieczeństwa, nie utracić swej względnej odporności militarnej. Grupa ta nie jest jednolita. Jedni z pośród niej uzależniają stopień ograniczenia zbrojeń od stopnia bezpieczeństwa, stworzonego przez zobowiązania ogólne przeciwko napastnikowi (Francja, Polska, Rumunja), inni widzą w rozbrojeniu środek mający usunąć niebezpieczeństwo agresji (Anglja, St. Zjednoczone, Włochy). Do drugiej kategorii należą państwa, które w ograniczeniu zbrojeń innych widzą środek do wyrównania z nimi swego stanu zbrojeń (Niemcy, Węgry, Bułgarja). Będąc oficjalnie nawpół rozbrojone przez traktaty pokojowe, spodziewają się one utrzymać obecny stan swoich zbrojeń, podczas kiedy państwa zwyciężskie będą zmuszone go zredukować. Jest to spekulacja, wobec której państwa zagrożone przez rewizjonizm niemiecki, muszą szczególną zachować ostrożność.

W ich rzędzie Polska zajmuje pozycję niewątpliwie najbardziej wysuniętą. Od wschodu i zachodu odczuwa ona nacisk sił, mimo wszelkich po-

zorów i paktów, nie godzących się z jej obecnym terytorjalnym stanem posiadania. To też na ograniczenie swoich sił obronnych może się zgodzić jedynie pod warunkiem rozbudowania systemu efektywnej pomocy międzynarodowej napadniętemu, przeciwko napastnikowi, oraz prawdziwej nietylko formalnej, papierowej, kontroli stanu zbrojeń u obu sąsiadów. Pod tym właśnie względem projekt konwencji o ograniczeniu zbrojeń, który będzie stanowił podstawę obrad konferencji, jest całkowicie niezadawalający.

Testis.

P. Marszałek Piłsudski w gronie delegatów Kad Gminnych i członków Rady wojewódzkiej w dniu wręczenia Mu dyplomów obywatelstwa honorowego Ziemi Wileńskiej. W najbliższym otoczeniu Pana Marszałka widzimy p.p. wojewodę Beckowicza i prezydenta miasta Folejwskiego.

Konferencja genewska.

Dziewięć punktów St. Zjednoczonych.

GENEWA, 9. 2. (Pat). — Przedstawiciel Stanów Zjednoczonych Gibson w przemówieniu wygłoszonym we wtorek rano, podkreślił znaczenie i trudności konferencji rozbrojeniowej. Stany Zjednoczone gotowe są do współpracy dla zrealizowania celów konferencji. Każda forma ograniczenia i redukcji zbrojeń, gwarantująca bezpieczeństwo, znajdzie poparcie Stanów Zjednoczonych. Plan Francji oraz propozycje zgłoszone przez Simona będą przedmiotem dyskusji. Stan Zjednoczonych w sposób obiektywny ze swej strony Stany Zjednoczone nie zgłoszą żadnych nowych propozycji, ani nie poruszają nowych zagadnień, które mogłyby powiększyć różnicę zdań. Natomiast popierają Stany Zjednoczone szeregi idei, które Gibson sformułował w następujących 9 punktach:

1) Stany Zjednoczone uważają

- projekt konwencji za użyteczną podstawę dyskusji.
- 2) Stany Zjednoczone sugerują możliwość przedłużenia układów waszyngtońskiego i londyńskiego.
- 3) Są za redukcją cyfr, ustalonych przez te układy z chwilą, gdy Francja i Włochy przystąpią do traktatu londyńskiego.
- 4) Są za zniesieniem łodzi podwodnych.
- 5) Są za zakazaniem używania gazów i wojny bakteryjologicznej.
- 6) Za ustanowieniem skutecznych środków dla ochrony ludności cywilnej.
- 7) Za restrykcjami ciężkiej artylerji i czołgów.
- 8) Za ograniczeniem zbrojeń do cyfr uwzględniających potrzeby polityki wewnętrznej i konieczność obrony przed napaścią.
- 9) Zgadają się na ograniczenie wydatków na materiał wojenny.

Postulaty Niemiec.

Przemówienie kanclerza Brueninga.

BERLIN, 8. II. (Pat). We wtorek przed południem kanclerz Bruening wygłosił w Reichstagu przemówienie, w którym zainteresowaniem przemówienie, uzasadniające stanowisko Niemiec w kwestji rozbrojenia.

Konferencja rozbrojeniowa — oświadczył kanclerz Bruening — daje sposobność przywrócenia zaufania w stosunkach międzynarodowych. Skandal gospodarczy świata w chwili obecnej polega niewątpliwie w pierwszej linii na świadczeniach politycznych i na przesyłaniu i nierównomiernym stanie zbrojeń.

Rząd Rzeszy — oświadczył Bruening — gotów jest współpracować przy rozwiązaniu zagadnienia rozbrojenia w sensie oświeconej idei rozbrojenia i w myśl zasad, zawartych w pakcie Ligi Narodów. Rząd Rzeszy i naród niemiecki domagają się po ich własnym rozbrojeniu, rozbrojenia powszechnego. Nikt — nie może kwestionować prawnych i moralnych pretensji Niemiec w tej sprawie. Naród niemiecki oczekuje od tej konferencji rozwiązania problemu powszechnego rozbrojenia na zasadzie równoprawności i równego bezpieczeństwa dla wszystkich narodów.

Delegacja niemiecka nie może przyjąć jako punktu wyjścia do praktycznych prac konferencji projektu konwencji, opracowanego przez komisję przygotowawczą. Projekt ten nie odpowiada, zdaniem Brueninga, potrzebom, posiada luki i przemienia pewne kwestje istotne. Delegacja niemiecka w odpowiedniej chwili przedłoży propozycje, których celem będzie wskazać drogę praktyczną dla powszechnego skutecznego zniesienia zbrojeń, oraz w uwzględnieniu zawartej w pakcie Kelloga rezolucji z wojny, zaproponuje zakres i ograniczenie tych rodzajów broni, które służą przeważnie napaści.

Wkońcu Bruening oświadczył: Jako pełnoprawny członek Ligi Narodów i konferencji oświadcza, że Niemcy wypowiadają się z całym naciskiem za powszechnym i niedwuznacznym rozbrojeniem, które przewidziane zostanie dla wszystkich narodów w myśl tych samych zasad, które dają wszystkim narodom równe bezpieczeństwo.

Chłodne przyjęcie.

więcej kanclerza bardzo chłodno. Po zakończeniu przemówienia tylko, na paru ławach rozległy się okłaski, podczas gdy wczoraj Simona i Tardieu, a dziś Gibsona konferencja przyjęła owacyjnie.

Po wydarzeniach kłajpedzkich.

Odpowiedź Litwy.

BERLIN, 9. 2. (Pat). — Poseł litewski w Berlinie wręczył rządowi Rzeszy odpowiedź na notę protestacyjną w sprawie zajść w Kłajpedzie.

Utworzenie nowego Dyrektorjatu.

KOWNO, 9. 2. (Pat). — Wobec odwołania Dresslera wysunięcia kandydata na stanowisko prezesa dyrektorjatu gubernatora Merkisa polecił utworzyć dyrektorjat czasowo pełniącemu obowiązki prezesa dyrektorjatu To-

luszysowy, który wykonał to polecenie, powołując na członków dyrektorjatu radę prawną Tołojtisa i kierownika departamentu podatkowego von Herra.

POSZUKIWANIE.

Michał i Anastazja Siemaszkiewiczowie, zamieszkałi we wsi Łobaczówka, gm. Lebidziw, pow. mołodeczański, poszukują od 18 czerwca 1931 r. zaginionego bez wieści syna Aleksandra Siemaszkiewicza lat 21 umysłowo chorego. W dnach 5 i 6 stycznia 1932 roku rzekomo jechał on pociągiem z Baranowicz do Lidy bez biletu, za co sporządzone zostały dwa protokoły, które obecnie przysłano rodzicom w celu uiszczenia zapłaty. Jak z tego wynika, widocznie przebywa on gdzieś w powiecie lidzkim. Zrozsapczeni rodzice proszą o doprowadzenie go do najbliższego posterunku P. P.

Rada Ministrów.

Tel. od wt. kor. z Warszawy. Wczoraj i dzisiaj odbywa się posiedzenie Rady Ministrów pod przewodnictwem p. Premiera Prystora, na którym rozpatrywane są projekty ustaw opracowanych przez Centralną Komisję Finansową przy Prezescie Rady Ministrów. Między innymi rozpatrywane są następujące projekty ustaw: o spłacie zaległości podatkowych — ustawa ta zawiera upoważnienie Min. Skarbu, dla udzielania ulg w spłacie zaległych podatków oraz zwolnienie od kar zaległości podatkowych, o ustanowienie minimalnej ceny przy licytacji, oraz o ulgach przy postępowaniu egzekucyjnym przeciwko gospodarstwu rolnym.

Dymisja vice-ministra Świątkowskiego.

(Tel. od własn. kor. z Warszawy). Podsekretarz Stanu Min. Sprawiedliwości p. Świątkowski złożył prośbę o dymisję. Rada Ministrów prośbę tę przyjęła i postanowiła przedstawić odpowiedni wniosek Panu Prezydentowi Rzeczypospolitej.

Saldo dodatnie naszego bilansu handlowego.

(Tel. od własn. koresp. z Warszawy). Bilans w styczniu zamknięty został saldem dodatnim w wysokości 12.854.000 zł. Przywieziono do Polski towaru wartości 800.462.000 zł., wywieziono zaś z Polski towaru o wartości 913.316.000 zł. — W porównaniu z jakimś ubiegłym zarówno przywóz, jak i wywóz zmniejszyły się.

Narada w sprawach przedsektorowych.

W dniach 10 i 11 b. m. odbędzie się kolejne posiedzenie delegatów rządu i władz cerkwi prawosławnej pod przewodnictwem metropolity Dyonizego, związane z pracami przygotowawczymi do zebrania Przedsektorowego i Soboru. (Iskra).

Robotnicy nie chcą strajku.

SOSNOWIEC, 9. II. (Pat). W górnictwie zagłębia Dąbrowskiego w dalszym ciągu sytuacja bez zmian. Wczoraj wszystkie kopalnie, w których nie ogłoszono świętówek, pracowały normalnie. Hasła strajkowe nie znajdują posłuchu w masach górniczych. Jeszcze w bieżącym tygodniu mają się odbyć pertraktacje przemysłowców z górnictwem.

KATOWICE, 9. II. (Pat). W związku z zakończeniem plebiscytu w sprawie wywodzenia się zalog kopalnianych za lub przeciw strajkowi. Zespół Pracy wydał komunikat, w którym po scharakteryzowaniu swego stanowiska w tej sprawie zawiadamia, że ze względu na to, iż większość kopalń wypowiedziała się przeciw strajkowi, Zespół Pracy nie może wysunąć propozycji proklamowania strajku. Chwilę obecną uważa Zespół Pracy, jako przygotowanie do wywołania walki zarobkowej, która ewentualnie od będzie się w najbliższym czasie.

Wydobycie hydroplanu z łodzi „M 2”.

LONDYN, 9. II. (Pat). Hydroplan, który znajdował się w łodzi podwodnej „M 2”, został wydobyty na powierzchnię.

Panie i Panowie, studenci(ki), urzędnicy mające liczne stosunki mogą sobie zapewnić stały dodatkowy dochód przy b. łatwej akwizycji. W. Pohulanka 15/12 od 4-8.

OKAZJA

stałego i łatwego zarobku przy sprzedaży herbaty. Towar światowej marki. Wartościowe premje. Gwarancja konieczna. Zgłoszenia akwizytorów (tek): W. Pohulanka 15/12 od 10-2.

ski warunków, od których uzależniona została suwerenność Litwy nad obszarem Kłajpedy.

Incydent.

BERLIN, 9. II. (Pat). Biuro Wolff'a donosi z Kłajpedy o następującym incydencie, jaki miał miejsce w poniedziałek między kierownikiem dyrektorjatu Tołojtusem a przewodniczącym sejmiku kłajpedzkiego Dresslerem.

Gdy w poniedziałek Tołojtusz zjawił się u przewodniczącego Dresslera, aby rozpocząć rokowania w sprawie utworzenia nowego dyrektorjatu, przewodniczący sejmiku odmówił podjęcia tego rodzaju rokowań z tego powodu, że były prezydent Boettcher nie złożył swego urzędu i że przeto na podstawie statutu nie może być mowy o faktycznym tworzeniu nowego dyrektorjatu. Przewodniczący sejmiku oznajmił następnie, że mianowany Tołojtusz jest również sprzeczny ze statuten. W dalszym ciągu rozmowy Tołojtusz zarzucił przewodniczącemu sejmiku kłajpedzkiego i posłom większości teźrobstwo.

Konferencja min. Tardieu z niewolnikiem swych deklaracji.

PARYŻ, 9. 2. (Pat). — Według doniesień prasy francuskiej, Tardieu rewizytował wczoraj po obiedzie kanclerza Brueninga. Rozmowa obu mężów stanu toczyła się wyłącznie prawnie na temat reparacji. Minister francuski odniósł z tej rozmowy wrażenie, że nie można wiele oczekiwać od kanclerza Brueninga, niewolnika swych deklaracji, pozostającego pod silną presją niemieckiej opinii publicznej.

Komisja główna.

GENEWA, 9. 2. (Pat). — We wtorek po południu zebrała się na pierwsze posiedzenie komisja główna konferencji rozbrojeniowej, w skład której wchodzi przedstawiciele każdej delegacji. Na porządku dziennym znajdował się wybór przewodniczącego oraz wice-przewodniczącego. Na przewodniczącego wybrano Hendersona, na wice-przewodniczącego Politisa.

Dzisiaj będzie przemawiał min. Zaleski.

GENEWA, 9. 2. (Pat). — W 3-cim dniu debaty generalnej na konferencji rozbrojeniowej zabierają głos oprócz ministra Grandiego, reprezentant Japonji Matsudaira oraz min. Zaleski.

Ocena przemówienia ministra Tardieu.

GENEWA, 9. 2. „Journal de Geneve” w następujący sposób ocenia przemówienie Tardieu: „Jouvenel, Boncour i Briland — wszyscy oni byli tenorami Ligi Narodów. Tardieu wolał dąć nam mowę treściwą, pełną faktów którą przedstawiła tezę swego kraju na podstawach doskonale jasnych. Ażkołowik metoda ta wywołać może mniej okłasków, to jednak ma ona te własność, że przynosi większe rezultaty. Mowa Tardieu bardzo jasna i ścisła, bez żadnej frazeologii i mówiąca wyraźnie to, co miała powiedzieć, wywołała bardzo wielkie wrażenie”. (Iskra).

Popierajcie Ligę Morską

Protest Prus.

BERLIN, 9. 2. (Pat). — Przewodniczący sejmiku i wydziału prowincjonalnego oraz starosta krajowego prowincji wschodnio-pruskiej przesłali prezydentowi Rzeszy depeszę protestacyjną przeciwko postępowaniu gubernatora Merkisa w Kłajpedzie. Protest oświadcza, że wzburzenie, jakie w Kłajpedzie wywołało jawne złamanie praw, udzieliło się całym Prusom Wschodnim.

Niemcy żądają plebiscytu.

BERLIN, 9. 2. (Pat). — Według doniesień prasy niemieckiej, w kołach mniejszości niemieckiej w Kłajpedzie zarysowuje się coraz bardziej dążenie do wysunięcia żądania plebiscytu, mającego zdecydować o przyszłości okręgu kłajpedzkiego. Koła niemieckie w Kłajpedzie powołują się na niespełnienie przez rząd litew-

Na Dalekim Wschodzie bez zmian...

Ostrzeliwanie Woosung

Eksplozja składu amunicji.

SHANGHAJ, 9. 2. (Pat). — Do wieczora Chinczyce nie oddali fortu Woosung. Pozyce obu stron, walczących w Szan-Pei, pozostają bez zmian.

SHANGHAJ, 9. 2. (Pat). — Z powodu intensywnego ostrzeliwania fortu Woosung przez japońskie statki

wojenne we wtorek po południu nastąpiła w formie ogłuszającej eksplozji, poczem kłęby dymu ukazały się nad fortem. Fakt powyższy zdaje się wskazywać na to, że wyciekł w powietrze skład amunicji fortu.

Rada Lidi Narodów.

GENEWA, 9. 2. (Pat). — W związku z nadejściem do Genewy pierwszego sprawozdania komisji szanghajskiej delegat chiński do Ligi Narodów zwrócił się do generalnego sekretarza Ligi z prośbą o natychmiastowe

zwolnienie posiedzenia Rady Ligi celem zbadania tego raportu.

GENEWA, 9. 2. (Pat). — Na żądanie delegata Chin zwolnienie zostało na wtorek po południu posiedzenie Rady Ligi Narodów.

Oświadczenia reprezentantów Chin i Japonii.

GENEWA, 9. 2. (Pat). — Na żądanie reprezentanta Chin dr. Yena od było się w dniu 8 b. m. posiedzenie Rady Ligi Narodów. Reprezentant Chin przyznał deklarację rządu angielskiego z przed tygodnia i oświadczył, że nie występuje zmiany na lepsze. Przeciwnie, sytuacja się pogarsza. Obecnie jest już 75 tysięcy żołnierzy japońskich w Mandzurji. 27 okrętów japońskich wyruszyło w kierunku Chin. W konkluzji reprezentant Chin zwał członków Rady do wypowiedzenia się, jakie są możliwości położenia kresu walkom, gdyż każda zwoła Ligi Narodów pomniejsza ilość ofiar.

nie strefy neutralnej. Jest bardzo wskazane, by sprawa ta była rozpatrywana na miejscu, a nie w Genewie.

Wczoraj przybył do Szanghaju admirał Nomura, nowy głównodowodzący flotą japońską, który ma nowe instrukcje dla przerwania kroków wojennych.

Minister spraw zagranicznych Simon poinformował Radę o szczegółach akcji wielkich mocarstw, poczem Paul — Boncour wyraził nadzieję, że zaprzestanie kroków wojennych i stworzenie strefy neutralnej nastąpi w najbliższym czasie.

Przebieg wtorkowego posiedzenia wykazuje, podobnie jak i poprzednich posiedzeń, że Rada nie odegrała tymczasem roli w akcji na rzecz załagodzenia konfliktu i pozostawia inicjatywę mocarstwom.

Nowych propozycji nie będzie.

WASZYNGTON, 9. 2. (Pat). — Donoszą ze źródeł miarodajnych, że w wyniku rozmowy telefonicznej sekretarza stanu Stimsona z min. spraw zagranicznych Simonem, znajdującym się w Genewie, Stimson postanowił nie przedstawiać Chinom i Japonii żadnej propozycji pokojowej na

wytworzenia się nowej sytuacji, która uczyniłaby bardziej prawdopodobnym przyjęcie przez Japonię proponowanej formuły. — Amirał Taylor donosił z Szanghaju, że 2500 żołnierzy japońskich wyładowało koło Woosung.

Straszna katastrofa w kopalni.

Wydobywanie zasypanych górników.

PARYŻ, 9. II. (Pat). W miejscowości Monceau Fontaine prowadzona była w dal szym ciągu bez przerwy dzień i noc akcja ratunkowa celem wydobycia na powierzchnię nieszczęśliwych górników, zasypanych już od niedzieli.

W poniedziałek o godz. 9 rano, kiedy narzeczono im się zrobić wyłom w ziemi, ukazał się ów górnik, śmiertelnie blady i tuż za nim towarzyszy niedoli, Czech. Ten ostatni był niezwykle osłabiony i rzucił niezrozumiałe słowa. Obaj nieszczęśliwi pozostali przez czas nieokreślony pod działaniem dwutlenku węgla, poczem odzyskawszy przytomność, z wielkim wysiłkiem przyczepiali się do miejsca, skąd dochodziło światło powietrze. Jeden z górników, znajdujący się w pobliżu uratowanych, wyzwał ducha w chwili wydobywania go na powierzchnię. Ogółem w chwili katastrofy znajdowało się pod ziemią 25 górników, 7 z nich przewieziono do szpitala w Charleroi, gdzie jeden z nich zmarł. 18 pozostało pod ziemią, skąd udało się uratować zaledwie dwóch. Jeden górnik zmarł, 15 pozostałych zginęło prawdopodobnie nagłą śmiercią w chwili katastrofy.

BRUKSELA, 9. II. (Pat). Według ostatnich danych, w następstwie katastrofy w Monceau Fontaine zginęło 16 ludzi, wśród nich 4 Polaków. Ciała wszystkich ofiar katastrofy są zwłozone.

Akcja nie pozabawiona była pewnego niebezpieczeństwa, ponieważ w miarę zawalenia się gruntu atmosfera przesycona jest trójciężkim gazem. W niedzielę o godz. 23.30 zauważono pierwsze dwa trupy. Gdy ratownicy zaczęli usuwać ziemię, jaka je pokrywała, nastąpiło nagłe ponowne zawalenie się ziemi. Na szczęście nikt nie odniósł obrażeń, lecz trzeba było rozpocząć pracę od początku. Wreszcie w poniedziałek rano o godzinie 2.30 wydobyto zwoła jednego z górników. O godz. 7 wylansiono na powierzchnię drugą ofiarę katastrofy. Był nią Polak Mateusz Boza, lat 21.

Z drugiej strony oddział ratowniczy pracował bez przerwy dla wydobycia trzeciego górnika, którego wolanie o pomoc słyszano w niedzielę wieczorem.

Zamachy terrorystyczne w Indjach.

LONDYN, 9. II. Władze brytyjskie są poważnie zaniepokojone wzrostem aktywności terrorystycznej w Indjach. Codziennie prawie wydarzają się zamachy. Po ostatnich nieudanych zamachach na gubernatora Bengalu, wczoraj rzucono bombę w miejscowości Aramgarh, niedaleko Bombaju, przezem 7 polejantów zostało ciężko rannych.

Cyklon.

Basalns rozpoznano 20 trupów. Wszystkie domy uległy zniszczeniu. Wskutek przerwy komunikacji z licznymi punktami wyspy zachodził obawa, że liczba ofiar jest jeszcze większa. Władze lokalne zastosowały energiczne zarządzenia celem udzielenia poszkodowanym dalszej pomocy.

PARYŻ, 9. II. (Pat). W następstwie cyklonu, który szalał na wyspie Reunion, zginęło 48 osób. Port Point des Galets uległ całkowitemu zniszczeniu. Małej uciepiała północno-zachodnia część wyspy.

„Nie chcą” kupować nawet z licytacji.

W ubiegłym miesiącu w Wilnie wystawionych było na licytację 12 domów. Licytacje nie wszystkie jednak doszły do skutku, ponieważ brak było nabywców na większe nieruchomości. Licytowanie zaledwie 4 domy.

Subwencje na badania raka i chorób wenerycznych.

Polska Akademia Umiejętności rozda w kwiecień b. r., z funduszu 5 p. Pawła Tysskowskiego subwencje na rok 1932 na badania przyrodnicze i lekarskie, przedewszystkiem mające łączność z poznananiem istoty choroby raka i chorób wenerycznych lub ich leczenia. Zgłaszający się o subwencje powinni wykazać, iż umięją pracować samodzielnie naukowo i dołączyć spis, względnie odtiski prac już drukowanych. W podaniu podany być musi temat i plan zamierzonej pracy oraz kwota potrzebna na jej wykonanie. Pierwszeństwem mają prace o charakterze doświadczalnym. W barzo wyjątkowych wypadkach może Komitet zezwolić na wykonywanie pracy subwencjonowanej zagranicą, lecz subwencja nie może służyć na pokrycie kosztów podróży i utrzymania. Ubiegający się o subwencje mają wnieść podania do Polskiej Akademii Umiejętności do dnia 15 marca 1932 r.

Prace nad reorganizacją Kas Chorych.

Jak wiadomo z dniem 1 stycznia przeprowadzono reorganizację Kas Chorych w sensie scaleniowym co ma na celu przeprowadzenie całego szeregu dających oszczędności. Formalnie scalenie już nastąpiło, jeżeli jednak chodzi o reorganizowanie aparatu administracyjnego i dostosowanie go do nowych wymagań, to do chwili obecnej prace te nie zostały jeszcze zakończone i, jak się dowiadujemy, posuwają się bardzo powoli. W związku z tem Wileńska Okręgowa Kasa Chorych pracuje obecnie nad ostateczną realizacją programu scaleniowego.

Teatr dla robotników.

Rada Główna Robotniczych Związków Zawodowych wyraża tą drogą serdeczne podziękowanie dyrekcji Teatrów Miejskich w osobach pp. Mieczysława Szpakowicza i Bronisława Borskiego za uprzejme przeznaczenie w dniu 7 h. m. przedstawienia sztuki „Hulla di Bulla” dla członków robotniczych związków zawodowych. Przy tej okazji nadmieniamy, iż ceny bileków wynosiły od 50 gr. do 1 zł. 20 gr. Na przedstawienie przybyło około 400 osób. W najbliższej przyszłości jest w projekcie przeznaczenie dla rzeszy robotniczych przedstawienia ostatniej sztuki „Mam lat 20”.

Widzimy z tego, iż dyrekcja Teatrów Miejskich coraz skuteczniej realizuje swe dążenie uprzystępnienia teatru dla najszerszych i najbardziej potrzebujących warstw ludności.

NA WILEŃSKIM BRUKU

KRADZIEŻ OPON.

W nocy z dnia 7 na 8 b. m. ulicznymi sprawcy zapomniał zabrać kółki dostali się do piwnicy domu Nr. 15 przy ul. Zawulnej, skąd skradł na składek Różyceni Eugenjusza 4 opony od kół dorozkarskich, wartości 420 zł. Sprawca kradzieży Marekiewicz Antoni (Klonowa 21) oświadczył, że skradzione opony oddał na przechowanie Krawarskiemu Abramowi (Ponarska 35), u którego opony odnaleziono i zwrócono poszkodowanemu. Marekiewicz zatrzymano. (sk)

Humor.

KOZA I GANDHI.

Gandhi zażądał natychmiast po zaarrestowaniu go, aby dostarczono mu do więzienia kolowrotek i kozę.

— Pomyśl mistrzu, rzecze jeden z wierznych wyznawców Mahatmy, iż nie będzie miał w celu więziennym swego zwierzęcia, któryby się zajął kłosa, a wreszcie wielki męczennik nie może bez użycia dla siebie pełni wszystkich usług przy zwierzęciu.

— Czyś ty, odpierł Gandhi z uśmiechem, że koza wie, kim jest Mahatma? (Everybody's Weekly)

Zamach.

TOKJO, 9. 2. (Pat). — Na byłego min. finansów Inuzę dokonano zamachu w chwili, gdy udawał się na zebranie polityczne. Do min. oddano trzy strzały, które ranily go śmiertelnie. Inuzę zmarł w czasie przewożenia do szpitala. Sprawcę zamachu aresztowano.

Przeestroga.

LONDYN, 9. II. (Pat). „Daily Telegraph” donosi, że brygadier Flammng, brytyjski dowódca garnizonu obrony koncepcji między-narodowej, wystąpił do wojsk chińskich ze stanowczą przestroga, gdy Chinczyce zagrozili, że w razie poniesienia się w stronę Szanghaju wojska ich zajmą japońską część międzynarodowej koncepcji. Flammng oświadczył, że nie mógłby tolerować wejścia wojsk chińskich do dzielnicy międzynarodowej i zdecydowany jest strzelać do każdego żołnierza chińskiego, usiłującego wedrzeć się w obręb koncepcji.

Wolne porty.

LONDYN, 9. 2. (Pat). — „Daily Herald” podaje, że szereg wolnych portów będzie utworzonych w Wielkiej Brytanji, aby uratować 64 milioj funtów, jakie przysięły rocznie re-eksport, zagrożony obecnie przez rządowy projekt powszechnej taryfy celnej. Prawa wolnych portów nadane mają być następującym portom Anglii: Londyn, Liverpool, Bristol, Glasgow, Southampton, New Castle, Hull i Leith.

332 i pół tys. bezrobotnych

WARSZAWA, 9. 2. (Pat). — Według danych statystycznych, liczba bezrobotnych na obszarze całego państwa wynosiła w dniu 6 b. m. 332.512 osób, co stanowi wzrost w stosunku do poprzedniego tygodnia sprawozdawczego o 6730 osób.

Wzrost wkładów oszczędnościowych P. K. O. w miesiącu styczniu 1932 r.

Pierwszy miesiąc roku 1932 przyniósł P. K. O. niemożliwy dotychczas w tej instytucji wzrost wkładów oszczędnościowych o kwotę 14,6 milionów zł.

Ogólny stan wkładów oszczędnościowych na dzień 31-I. 1932 r. wynosił w P. K. O. zł. 315.489.657,87, łącznie zaś z wkładami pochodzącymi z waloryzacji — zł. 346.640.806 gr. 55.

Również liczba czynnych książeczek oszczędnościowych P. K. O. wzrosła w ciągu miesiąca stycznia 1932 r. o dalszych 20.122 książeczki. Ogólna ilość na koniec stycznia 1932 r. wynosiła 741.966 książeczek, łącznie zaś z książeczkami pochodzącymi z waloryzacji 781.173 książeczki.

Pojazdy mechaniczne w Polsce.

Według ostatnich danych statystycznych, na terenie całej Polski kursuje 42757 pojazdów mechanicznych; na każde 10.000 mieszkańców przypada zatem 13,3 pojazdów.

W ogólnej liczbie pojazdów mechanicznych jest 33.598 samochodów, 8.525 motocykli, oraz 614 innych pojazdów mechanicznych.

W liczbie samochodów znajduje się 17.229 samochodów prywatnych i urzędowych, 6.105 dorozek samochodowych, 3.752 autobusów, oraz 6.512 samochodów ciężarowych.

W Warszawie ogólna liczba pojazdów mechanicznych wynosi 7130, w tem 6.016 samochodów, 992 motocykli, oraz 142 innych pojazdów mechanicznych.

Echa tragicznej śmierci ś. p. prof. Stanisława Lewińskiego.

Przed III-im wydziałem karnym sądu okręgowego rozegrał się epilog tragicznego wypadku, który miał miejsce w dniu 4 czerwca 1930 r., a ofiarą którego stał się ś. p. prof. Stanisław Lewiński.

Prof. Lewiński, jako sława europejska zaproszony został do Wilna przez dyrekcję Instytutu Nauk-Bad. Europy Wschodniej, gdzie miał wygłosić odczyt.

Dając na wykład, prof. Lewiński celem skrócenia sobie drogi udał się po przez nieukończoną jeszcze boczną klatkę schodową w przebudowywanym wówczas pałacu po Tysskiewiczowskim, w którego skrzydle znajdował się lokal Instytutu a przy nim pokój przeznaczony dla uczącego gościa.

Na drugim piętrze klatki schodów prof. L. przez pomylkę otworzył drzwi swego pokoju i nie orientując się w sytuacji runął na dół, ponosząc na dzień czeluści śmierć.

Urząd prokuratorski w wyniku śledztwa w stan oskarżenia o niedbalstwo przy budowie postawił inż. Stanisława Miecznikowskiego, jako kierownika robót z ramienia Dyr. Robót Publicznych.

Oskarżony do winy nie przyznał się, wobec czego sąd w składzie pp. sędziów: Miłazewicza, Szpakowskiego i Zaniewskiego przeprowadził przewód sądowy.

TEATR I MUZYKA

— „Mam lat 26” w Teatrze na Populane. Dziś we środę dnia 10-go b. m. o godz. 8-jej w fascynująca sztuka współczesna „Mam lat 26” Istwana Michajła, w reżyserji W. Radulskiego, w dekoracjach W. Makojnika, z udziałem całego zespołu, giels oraz licznych statystów. Liczne zebrana publiczność oklaskuje gorąco tę doskonałą sztukę, oddającą wszystkie bolączki życia społecznego.

Jutro i dni następnego „Mam lat 26”.

— „Tak się zdobywa kobiety” w Teatrze Lutnia. Dziś we środę dnia 10-go b. m. o godz. 8-jej w uroczym przemiale, zabawną komedję Verneuil'a „Tak się zdobywa kobiety” w reżyserji i z udziałem K. Wyrwicy.

W porostających rolach wystąpią pp.: Brenocz, Detkowska, Lubowska, Bielecki, Jaskiewicz oraz Wołkiewicz. Ceny propagandowe od 20 gr. do 2 zł.

Jutro o godz. 8-jej w „Tak się zdobywa kobiety”.

— Występy Władysława Walera w Teatrze Lutnia. W nadchodzący piątek dnia 12 lutego b. r. o godz. 8 m. 30 w odbędzie się gościnny występ niezrównanego komika, Władysława Walera, wraz z własnym zespołem, w świetnej, zupełnie nowej rewji. Doborową obsadę stanowią najbliżsij artyści teatrów stołecznych, jak H. Hulnicka, A. Owidzka, Chranowski, Miszerek, Romanyszyn, Winiarski i inni. Na program złożą się między innymi: „Karnawał na Rybakach”, „Cheć być kochaną”, „Tańce wschodnie”, „Bis ludność”, „Gigolo” i wiele in. Ceny biletoów specjalne.

KINA I FILMY

„24 GODZINY” (Hollywood).

Z początku nieco nudnawo (100 proc. gadaniny) później w miarę większej intensywności.

Kino Miejskie
SALA MIEJSKA
ulica Ostrobramska 5

M A Ł Ż E Ń S T W O
Od poniedziałku 8 lutego
Koncertowa orkiestra pod batutą M. Salskiego.
Początek o godz. 4, 6, 8 i 10 wiecz.

WIELKA NAGRODA!
Celem rozpoznać naszego przedsiębiorstwa między czytelnikami niniejszego piśmie, firma nasza postanowiła rozdać tytułem wielkiej nagrody rozmaite towary. Każdy czytelnik może otrzymać zupełnie bezpłatnie

Ogłoszenie przetargu.
Dyrekcja Okręgowa Kolei Państwowych w Wilnie ogłasza przetarg na dzierżawę restauracji I-II kl. st. Mołodeczno, Suwałki, Nowojelna i bufetów: st. Postawy, Hajnówka, Sobibór, Siemiatycze, Kosów, Nowogródek, Hanczewice, Nurzec, Grajewo, Leśna, Drohiczyń, Skrzybowce, Brzostowca, Bohdanów, Osowiec, Łyntupy, Brasław, Kleszczewo, Białowieża, Sołka, Czarna Wieś, Juraszki, Dubica, Iryzajnia Wilno, z terminem objęcia 1 marca 1932 roku i bufety Smorgonie, Ziabki z terminem objęcia 1-go kwietnia 1932 roku.

Dźwięk. Kino-Teatr PAN
ulica Wielka 42.

STEROWIEC L. A. 3
Dziś! Najwspanialsze, genialne arcydzieło, o którym prasa światowa orzekła jednogłośnie, że „takiego filmu jeszcze nie było”
Przedwzięte dzieje wiekowej miłości, na której tle kwitują najpiękniejsze cnoty ludzkie: Bohaterstwo, imponująca odwaga, koleżeństwo, obowiązki i pogarda śmierci.
W rolach głównych: Jack Holt, Ralph Graves i uroczą posagawo-piękną Fay Gray.
NAD PROGRAM: **Ciekawe dodatki.**
Ze względu na wysoką wartość artystyczną film dla młodszych. Zezwolenie.
Początek o godz. 4, 5, 8 i 10.30

OKAZYJNIE
ubrania, obuwie, pianina, samochody i wiele in. pozostałych z licytacji rzeczy sprzedaje taniej
LOMBARD
ul. Biskupia 4, tel. 14-10 (od 9 do 2 pp. i od 5 do 7 w.) Uwaga: Codziennie (od 9 do 2 pp.) Lombard wydaje pożyczki pod zastaw złota, srebra, brylantów i in. przedmiotów

Dr J. Beraszeim
choroby skórne, weneryczne i moczopłucne
Mickiewicza 28, m. 5
przyjmuje od 9-1 i 4-8
Z. W. P. 8406

Dźwięk. Kino-Teatr HELIOS
Wileńska 38, tel. 9-26

Norma Shearer
OBCEM WOLNO CAŁOWAĆ
Dziś! Kusiwicka, asygnująca
niezapamiętana „Rozwódka” w roli nowoczesnej panny, zwolenniczki wolnej miłości, w nowej romantycznej kreacji W. głównej roli męskiej Robert Montgomery.
Nad program: **Wielka sensacyjna atrakcja.**
„Mówiący psy” — „Truhdar”, Rewja-Tańce i t. p. Na 1-szy seans ceny zmniejszone. Seansy o g. 4, 6, 8 i 10, 15.

Wielka Nagroda!
Celem rozpoznać naszego przedsiębiorstwa między czytelnikami niniejszego piśmie, firma nasza postanowiła rozdać tytułem wielkiej nagrody rozmaite towary. Każdy czytelnik może otrzymać zupełnie bezpłatnie

Akuszka Maria Langetowa
przyjmuje od 9 do 7 wiecz. ulica Kasztanowa 7, m. 5.
W. Z. P. Nr. 69. 8520

Dźwięk. Kino-Teatr Hollywood
Bielok. 22, tel. 15-28

W szponach czerezwyczajki
W rolach głównych: Kay Johnson, Neil Hamilton.
NAD PROGRAM: **DŹWIĘKOWE ATRAKCJE.**
Początek o godz. 4, 6, 8 i 10.15, w dniu świąt. o 2-jej. — Na 1-szy seans ceny zmniejszone.

Poszukuję posady rządcy domu
tylko za mieszkanie
w domach rządowych lub prywatnych, oraz w hotelach, posiadającym dobre świadectwa. Łaskawe oferty proszę nadsyłać do Adm. „K. W.” pod Nr. 6872

Akuszka Śmiałowska
sprawdzała się na ul. Garbarskiej 1 m 16 róg Mickiewicza
tamże gabinet kosmetyczny, usługa szminki, brodawki, kurczaki i wargi.
W. Z. P. 48. 8323

Dźwiękowe Kino CASINO
Wielka 47, tel. 15-41.

On i jego siostra
W rol. gł. peria czeski humoru, znak bohatera filmu „C. K. Feldmarszałek” Vlasta Burjan i wspaniałe słowo gw. chr. Anny Ondra.
Nad program: **Przebieżne dodatki dźwiękowe**
Seansy o godz. 4, 6, 8 i 10.30, w dniu świątecznym o godz. 2-jej. Na 1-szy seans ceny zmniejszone.

Wygodniej i taniej!
Aby uniknąć tłoku w sezonie wiosennym i letnim już teraz przyjmujemy wszelkie ubrania do farbowania i czyszczenia
Prasownia, farbownia i pralnia chemiczna
„EXPRESS” WILNO, Wileńska 31, tel. 17.00
CENY ZNIŻONE
Natychniastowe wykupienie nie zobowiązuje. Gotowa robota przechowywana aż do sezonu letniego. Sz. Klienci z tego tytułu nie ponoszą żadnych kosztów
Prasowanie i gremplowanie na oczekaniu

Akuszka Śmiałowska
przyjmuje od 9 do 7 wiecz. ulica Kasztanowa 7, m. 5.
W. Z. P. Nr. 69. 8520

KINO KOLEJOWE OGNISKO
(obok dworca kolejowego.)

Pod modrem niebem Argentyny (Meksykanka)
Dziś! Najnowsze 100% dźwiękowe arcydzieło po raz pierwszy w Wilnie
Przepiękny roman w 10 akt. W rol. gł. Leo Carillo, Dorota Burges, Sebastian i Mc Brown. Nad program: Najpopularniejsza komedia świata Cohn i Kelly w najnowszej dźwiękowej farcie p. t. **Mlecz żyje marynarka**, komedia w 6 aktach.

Poszukuję posady rządcy domu
tylko za mieszkanie
w domach rządowych lub prywatnych, oraz w hotelach, posiadającym dobre świadectwa. Łaskawe oferty proszę nadsyłać do Adm. „K. W.” pod Nr. 6872

MASZYNISTRKA
poszukuje posady, jak również może być angażowana do biura na terminową pracę, bez zobowiązania i wszelkich praw. Również wykonuje różne prace w domu po b. niskich cenach. Łaskawe oferty proszę kierować do Adm. „Kurjera Wileńskiego” pod „Maszynistka”

Unieważnienie legitymacji.
Kasa Chorych w Wilnie unieważnia skradzioną p. Józefowi Jakubowskiemu legitymację urzędniczą Nr. 103 oraz legitymację sekwestatorską Nr. 2, wydaną mu, jako sekwestratorowi Kasy Chorych w Wilnie w dniu 9. I. 1932 roku.

Pracownia OBUWIA M. DRZEWIŃSKI
Bonifratska 6
PRZYJMUJE OBSTALUNKI I REPERACJE oraz reperacje kaloszy i śniegowców.

Instalacje elektryczne
dzwonki sygnalizacyjne, ustawienie aparatów radiowych i telefonów wykonywana koncepcyjowo-ny elektromonter
ST. PIÓREWICZ
ul. Ofiarna Nr. 4, m. 9.

